

1. Obiekt

4451

BUDYNEK KANCELARII Z MIESZKANIEM ADMINISTRATORA

(folwarski "Na Górnym")

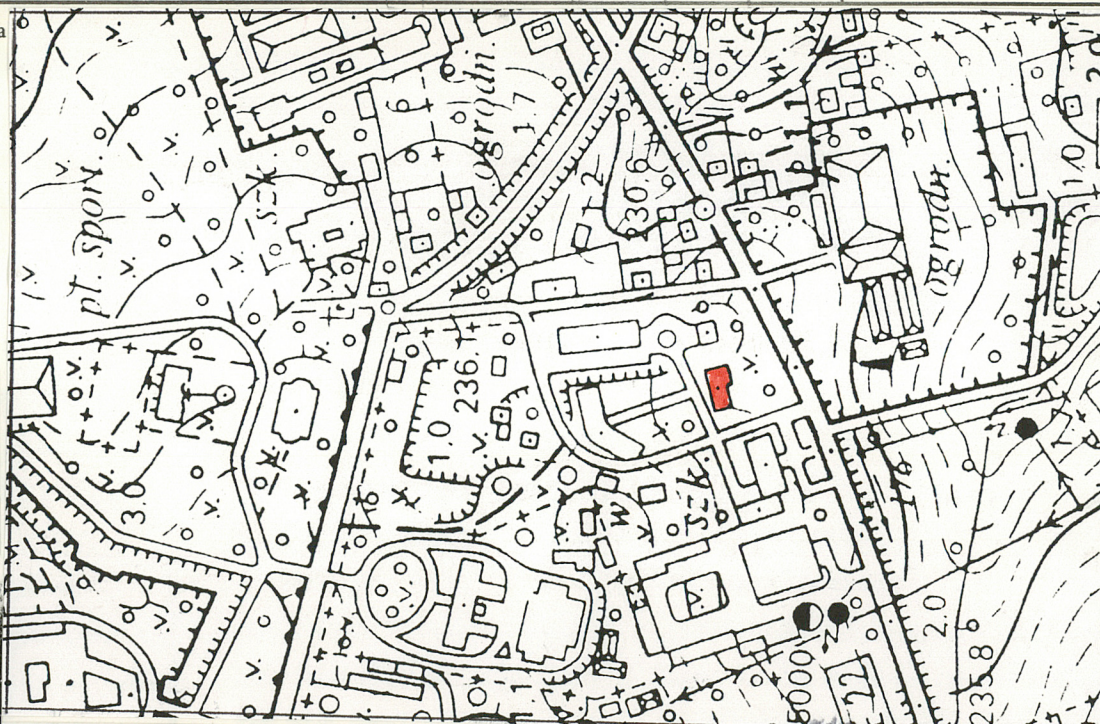
2. Czas powstania

1831 - 1832

3. Miejscowość

ŁAŃCUT

11. Zdjęcia, rzut, przekrój, sytuacja, orientacja

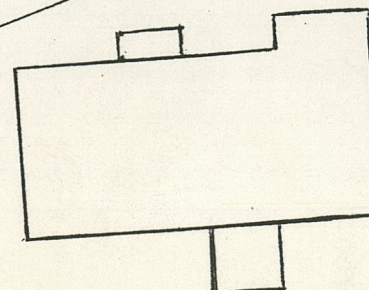

Plan sytuacyjny

skala

1:500

4. Adres ul. Armii Krajowej 51G

nr hipoteczny
dz. ewidencyjna nr 3915/1

5. Przynależność administracyjna

województwo ..rzeszowskie.....

gminaŁańcut.....
pow. ŁAŃCUT

6. Poprzednie nazwy miejscowości

Łańcut

7. Przynależność administracyjna
przed 1 VI 1975

województworzeszowskie.....
powiatŁańcut.....

8. Właściciel i jego adres Skarb Państwa
w zarządzie: Zespołu Szkół Mecha-
nizacji Rolnictwa w Łańcucie
ul. Armii Krajowej 51C

9. Użytkownik i jego adres

Zespół Szkół Mechanizacji Rolnictwa
w Łańcucie ul. Armii Krajowej 51C

10. Rejestr zabytków

Nr A - 1023 data 27.08.1979
KL.I-5340/31/78 (strona 12 zał.do
decyzji)

12. Autorzy, historia obiektu, określenia stylu.

Budynek d. kancelarii z mieszkaniem administratora zwany też domem administratora, rządówką, kancelarią lub folwarkiem wybudowany za rządów I ordynata Alfreda Potockiego, położony na terenie d. Ogrodu Kuchennego przy folwarku na Górnem wzniesiony zap. wg projektu J.Tokarskiego w latach 1831-1832 (w "sumarycznym zebra-
niu wyrachowań kosztów na wystawienie różnych budynków w dobrach JEKS hr Alfreda Potockiego w latach 1823-1844" występuje budynek określony mieszkaniem folwarcznym na Górnem, którego budowę rozpoczęto w 1831 i zakończono w 1832; koszt budowy wyniósł 1460 zł. reńskich).. przebudowany w pocz. XX w.; w latach 70-tych adaptowany na Internat Zespołu Szkół Rolniczych. Występuje na planie ogrodnika Jana Zulaufa z 1831 r. (J.Culauf rodem z Fuldy w kraju Heskim, doskonalił się w nadwornym ogrodzie księcia Oranii, późniejszego króla Holandii - wg B.Myszkowskiej "Zamek w Łańcucie" str.269), który projektował przebudowę ograodu kuchennego na Górnym na park krajobrazowy (repr.planu patrz: J.Rychlikowa "Szkice o gosp. panów na Łańcucie" str.140 oraz B.Maszkowska "Zamek w Łańcucie" 1964 r. str. 280) w obrysie odpowiadającym obecnemu narysowi budynku. W legendzie do planu objaśniony został ten budynek jako folwark. W opracowaniu Rychlikowej "Szkice..." str.146 reprodukowany jest plan c.d. załącznik

13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, wnętrze, wyposażenie, instalacje).

SYTUACJA: budynek usytuowany naprzeciw budynku d. stajni (tyrolni) - ob. Zespołu Szkół Mechanizacji Rolnictwa, w dawnych ogrodach "Na Górnem" tzw. Ogrodach Kuchennych. Działka ogrodowa od strony elewacji tylnej ograniczona obecnie trasą obwodnicy. Elewacją frontową zwrócony na płn.

MATERIAŁ, KONSTRUKCJA: murowany z cegły, otynkowany, parterowy z użytkowym poddaszem, kryty dachem dwuspadowym, nad partią ryzalitową - jednospadowym. Pokrycie - dachówką ceramiczną zakładkową, tzw. marsylka. Bez podpiwniczenia. Wieżba dachu drewniana krokwiowo - płatwiowa. W sieni wylewka cementowa, schody na poddasze betonowe. Podłogi w pomieszczeniach z desek. RZUT, BRYŁA: na rzucie prostokąta z wysuniętą ryzalitowo przed północną elewację frontową partią budynku od wschodu oraz przybudówki w elewacji ogrodowej - południowej. Bryła rozczłonkowana dobudówkami i gankiem. W połaci dachu części głównej budynku okna facjatek (pomieszczeń mieszkalnych w kondygnacji strychowej wprowadzonych wtórnie w trakcie adaptacji) - przykryte oddzielnymi daszkami pulpitowymi.

ELEWACJE: elewacja frontowa budynku zasadniczego - osiowa z otwartym drewnianym gankiem na osi nakrytym dwuspadowym daszkiem na czterech słupach z trójkątnym szczytem zaszalowanym pionowo ozdobnie wycinanymi deskami zakończonymi stylizowanym trójliściem. Pod szczytem ażurowe zamknięcie górnej partii ganku w formie ozdobnej drewnianej wycinanki. W ganku od sieni podwójne, dołem płycinowe, górą oszklone, z przeszklonym nadświetlem. Ryzalit od wschodu jednoosiowy zamknięty profilowanym wysuniętym gzymsem.

Elewacja południowa - ogrodowa 6-osiowa z prostopadłą niższą przybudówką (w której komórka i składzik) przykrytą daszkiem dwuspadowym o kalenicy prostopadłej do dachu głównego budynku

Elewacja zachodnia - dwuosiowa, zamknięta trójkątnym szczytem dwuspadowego dachu.

Elewacja wschodnia - trzyosiowa zamknięta profilowanym wysuniętym gzymsem.

Elewacje bez podziałów z wysuniętym na ozdobnie profilowanych końcówkach krokwi okapem dachu. Otwory okienne bez opasek. Stolarka okienna nowa.

INSTALACJE: budynek wyposażony jest w instalację elektryczną, gazową i wodno - kanalizacyjną. Ogrzewanie piecowe.

14. Kubatura	15. Powierzchnia użytkowa	16. Przeznaczenie pierwotne	17. Użytkowanie obecne
1 146,60 m ³	303 m ² parter 77 m ² poddasze <hr/> 380 m ² razem	kancelaria z mieszkaniem administratora (rządcówka?)	archiwum szkolne Zespołu Szkół Mechanizacji Rolnictwa w Łańcucie jako pokoje gościnne na poddaszu
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)	
Określenie j. nardynelli Około 1948 r. wykonano remont związany z adaptacją na internat z niewielkimi zmianami układu przestrzennego oraz wprowadzeniem pomieszczeń gościnnych w kondygnacji strychowej. Przełożono pokrycie dachu z częściową wymianą konstrukcji dachowej. Nowe tynki zewnętrzne. Brak dokumentacji remontu		Średni. Częściowe zawilgocenie dolnych partii ścian skutkiem braku izolacji poziomej i właściwego odwodnienia obiektu. Nieznaczne braki tynków zewnętrznych w dolnych partiach budynku. Dachówka nieszczelna powoduje przecieki do pomieszczeń mieszkalnych na poddaszu. Ozdobna drewniana wycinana dekoracja nad wejściem do ganku wymaga uzupełnienia brakujących elementów.	
		20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie	
		Wykonanie odwodnienia, uzupełnienie ubytków w tynkach elewacji, uszczelnienie dachu.	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

1. Zespół Archiwum Potockich z Łańcuta , AGAD Warszawa sygn. kartografia T - 463/2
2. Plan Ogrodu na Górnem z 16.11.1831 r. J.Zulaufa
Gab. Rycin BUW, teka - Zbiór z Łańcuta nr 1815

22. Bibliografia

1. B.Majewska - Maszkowska, Z.Kossakowska-Szanajca "Zamek w Łańcutcie" Arkady 1964 r.
2. I.Rychlikowa "Szkice o gosp. Panów na Łańcutcie" Łańcut 1971
3. Z.Baniukiewicz "Park w Łańcutcie" Arkady 1972 r. (opis ogrodów na Górnem)
4. Katalog Zabytków Sztuki, woj.rzeszowskie Łańcut i okolice. Seria nowa T.III pod red. M.Omilanowskiej i J.Sito, wyd.PAN Warszawa 1994 r. str. 85
5. Ewidencja zabytkowych ogrodów na Górnem w Łańcutcie, ops. A.i B. Mamulscy, Rzeszów 1988 r, arch. PSOZ nr inw. 8243

23. Źródła ikonograficzne i fotograficzne (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

1. Plan Zulaufa oryginał z 16.11.1831 Gab. Rycin BUW Warszawa w tece "Zbiór Łańcut" sygn. 1815 reprodukcja E.Baniukiewicz "Park w Łańcutcie" str. 70 , I.Rychlikowa "Szkice ..." str.140
2. Plan katastralny E.Baniukiewicz "Park w Łańcutcie..." str.15 (z 1820 r.) i str. 19 (z 1849 r.)
3. Plan i widok bud.kancelarii na folwarku Górne, I.Rychlikowa "Szkice ..." str. 146
4. Negatywy fotograficzne arch. PSOZ nr inw. 25053 - 25057

24. Uwagi różne

25. Opracował

tekst mgr Marta Wajdowicz wrzesień 1994 r.
imie, nazwisko, data, podpis
plany, rysunki mgr Marta Wajdowicz j.w.
imie, nazwisko, data, podpis
zdjęcia fotogr. mgr Marta Wajdowicz j.w.
imie, nazwisko, data, podpis
miejsce przechowywania negatywów PSOZ, o.VEoMu

KARTA PO WYPEŁNIENIU PODLEGA OCHRONIE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW PRAWA AUTORSKIEGO !

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

27. Załączniki

1. c.d. historii
2. rzut poziomy budynku
3. zdjęcia fotograficzne
4. kserokopia planu Ogrodów J.Zulaufa z 1831 r.
5. kserokopia planu katastralnego z 1849 r.

1. Miejscowość ŁAŃCUT	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) budynek kancelarii	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) c.d. pkt. 12 - historia
--------------------------	--	---

poziomy, widok elewacji frontowej budynku znajdującego się na Folwarku Górnym z objaśnieniem, że jest to kancelaria z mieszkaniem administratora, zbudowana w latach 1831 - 32. Podpis na planie "kop. J.Tokarski". Przedstawiony rysunek zbliżony jest w układzie przestrzennym do obecnego budynku. Elewacja frontowa - przejmując dokonane późniejsze zmiany adaptacyjne zwłaszcza w układzie dachu - odpowiada podziałom zachowanym obecnie. Na planie katastralnym z 1849 r. budynek ten występuje ze skrzydłem dostawionym prostopadłe do elewacji południowej, dotyczącym do kwaterowych ogrodów i oznaczony jest numerem 265. Na planie sytuacyjnym zamku oraz zabudowań zamkowych (patrz Rychlikowa "Szkice ..." str. 273) mylnie datowanym na ok. 1915 r. (oryginał wykonany przez Antoniego Kuntza z okazji przebudowy sieci wod.-kan. i datowany na 1928 r. w zbiorach kartograficznych Muzeum - Zamku w Łańcucie nr inw. KZ 124-31) budynek ten występuje w obrysie zbliżonym do obecnego. Legenda do planu wyk. przez Iz. Rychlikową (na oryginale brak legendy) informuje, że jest to budynek rządówki. Ponieważ Tokarski wykonywał sporo projektów budynków gospodarczych w folwarkach ordynacji Łańcuckiej (np. kancelaria i mieszkanie administratora w folwarku w Głuchowie - repr. Rychlikowa str. 206) można przyjąć na podstawie analizy stylistycznej że omawiany budynek jest jego autorstwa. Wg. Maszkowskiej "Zamek w Łańcucie" str. 71 i 112 J.Tokarski był raczej rysownikiem - kopistą, a nie architektem, ale należy przypuszczać, że był on budowniczym kierującym nie tylko bezpośrednio pracami realizacyjnymi (zatrudniony był przy budowie klasycystycznej ujeżdżalni, wozowni i stajni zamkowej proj. Bogochwalskiego) ale wykonującym projekty budynków folwarcznych, opatrując je często podpisem J.Tokarski) Zespół Archiwum Potockich z Łańcuta AGAD Wa-wa) Inwentarz ekonomiczny miasta Łańcuta z 1855 wymienia zabudowania a Ogrodzie na Górnym m.in. domek dla ogrodnika w ogrodzie warzywnym i stajenkę przy tym domu (E.Baniukiewicz "Park w Łańcucie" str. 71) Być może omawiany budynek pełnił pierwotnie funkcję domku ogrodnika, zwłaszcza, że na planie Zalaufa występuje przy nim warzywnik. Stanowi interesujący i nieznany budynek zespołu folwarcznego na "Górnym" choć pozbawiony cech stylowych (przebudowany na pocz. XX w. i w 1960 r.) Do 1945 r. mieściła się w nim kancelaria i mieszkanie zarządcy folwarku, po 1945 r. zlokalizowano w nim Gimnazjum Ogrodnicze w Łańcucie, które w 1948 r. zostało zlikwidowane. Wówczas budynek został przekazany Technikum Mechanizacji Rolnictwa, które urządziło w nim internat. Po wybudowaniu nowego internatu przeniesiono tu archiwum szkolne.

Wkładkę założył:

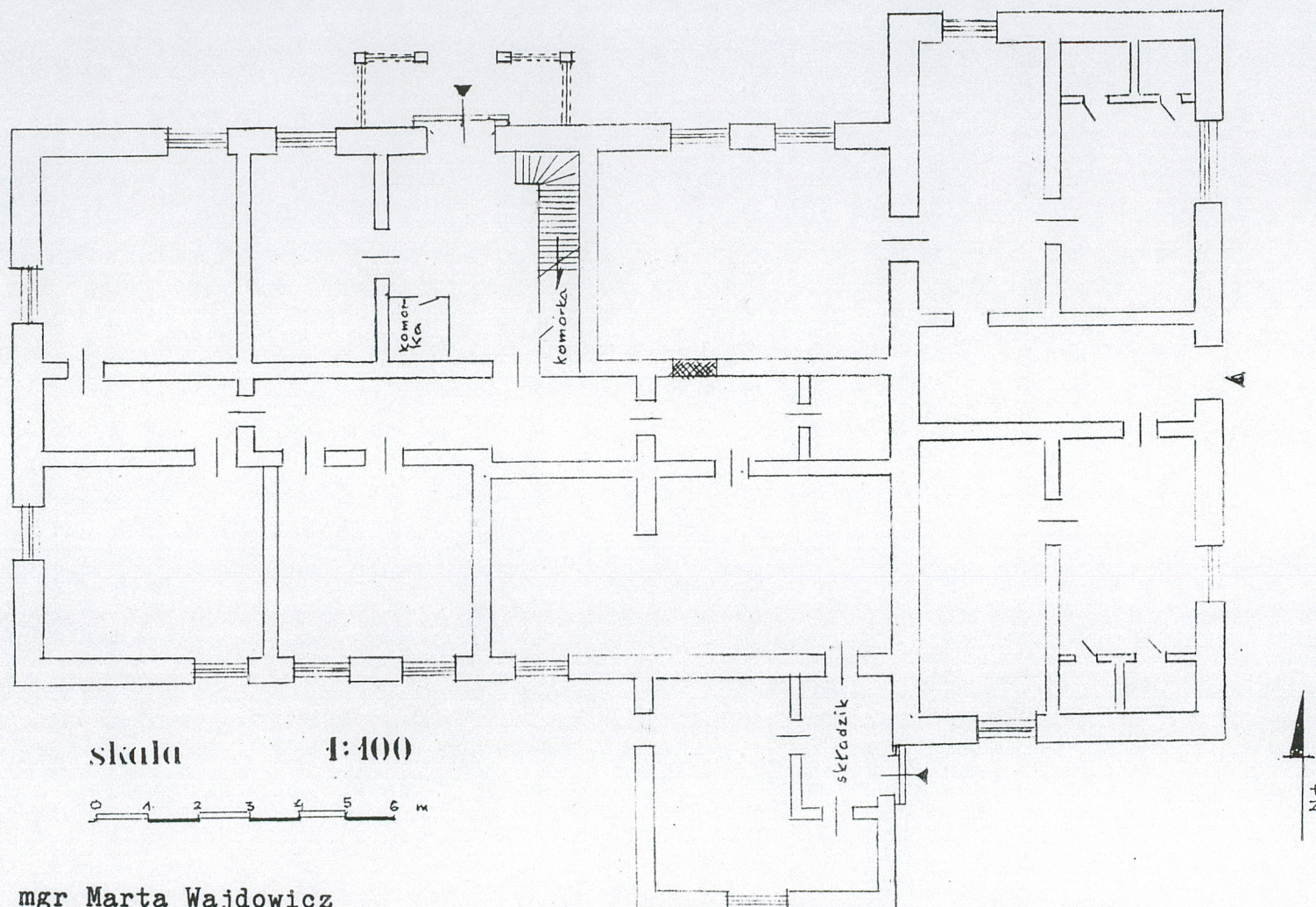
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów:

Wzór ODZ 1978 r.

1. Miejscowość ŁAŃCUT	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) KANCELARIA Z MIESZKANIEM ADMINISTRATORA	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) RZUT POZIOMY
---------------------------------	--	---

RZUT PRZYZIEMIA

Wkładkę założył: mgr Marta Wajdowicz
 (imię, nazwisko, data)
 Miejsce przechowywania negatywów: PSOZ Rzeszów

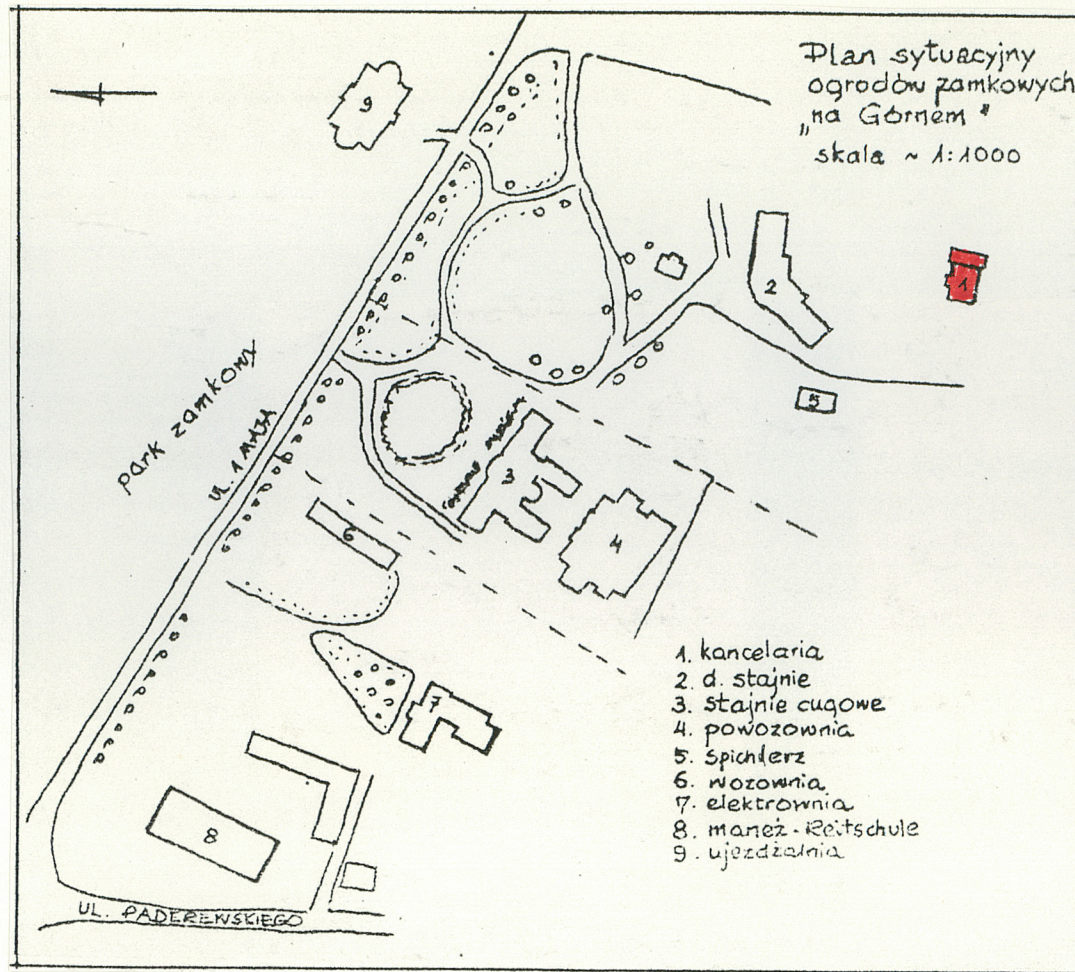
1. Miejscowość ŁAŃCUT	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) KANCELARIA Z MIESZKANIEM ADMINISTRATORA	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) ZDJĘCIA FOTOGRAFICZNE + PLAN SYTUACYJNY OGRÓDÓW NA GÓRNEM "verte"
---------------------------------	--	--

Wkładkę założył: *for.* mgr Marta Wajdowicz

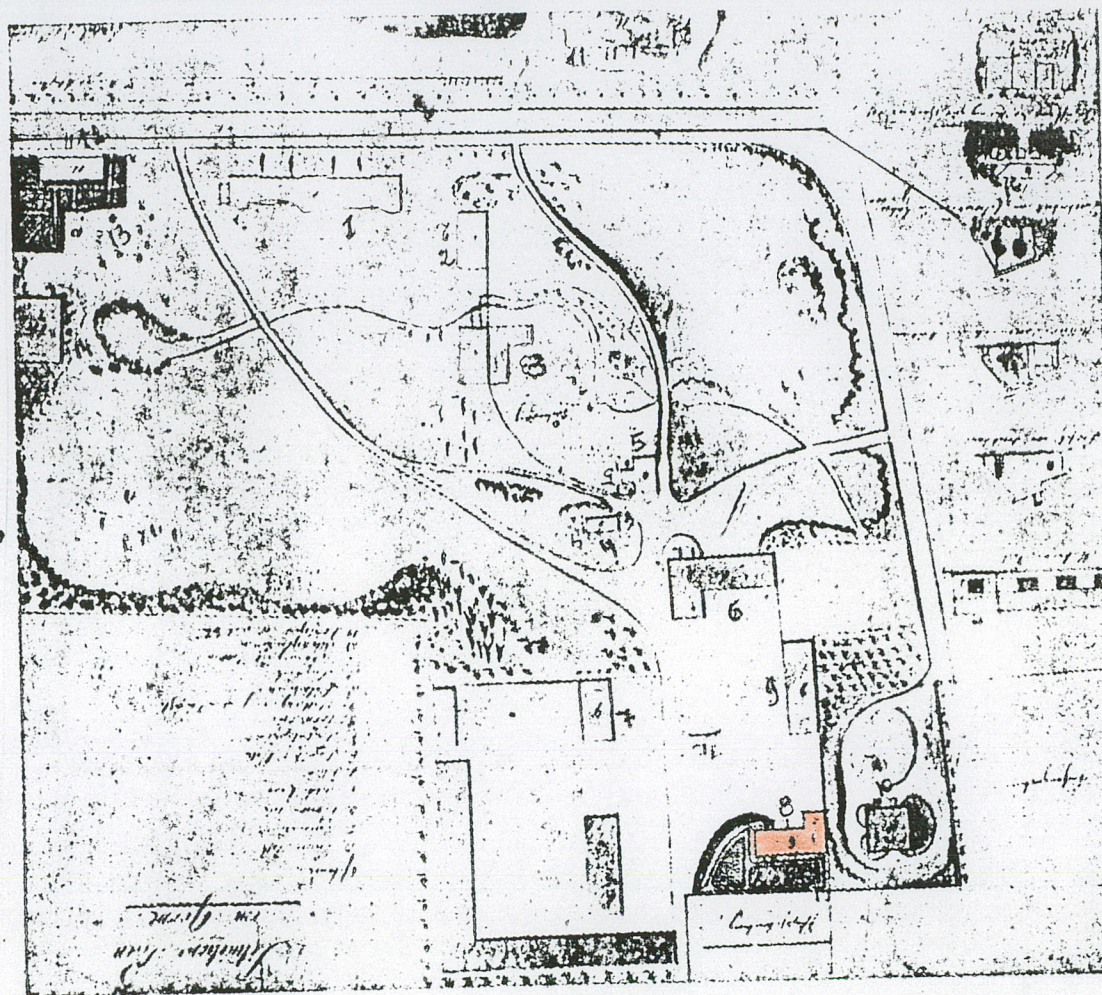
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: **PSOZ Rzeszów**

1. Miejscowość ŁAŃCUT	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) KANCELARIA Z MIESZKANIEM ADMINISTRATORA	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) KSEROKOPIA PLANU OGRODÓW J. ZULAUF A Z 1831 R.
---------------------------------	--	---

1/stajnia, 2/wozownia, 3/kurnik, 4/mleczarnia,
5/piwnica, 6/tyrolnia, 7/spichlerz, 8/folwark,
9/stajnia, 10/zameczek, 11/ujeżdżalnia,
12/domek mieszkalny, 13/stara wozownia, 14/szopa
na drzewo. Z prawej strony szkice elewacji kurnika,
cieplarni, oranżerii oraz widok ogólny domku dla
ogrodnika.

Plan Ogrodu na Cynem z 16. XI. 1831 r. Autor J. Zulauf. Gab. Ryc. BUW, teka -- Zbiór
z Łańcuta, nr 1815

Wkładkę założył: **mgr Marta Wajdowicz**

(imię, nazwisko, data)

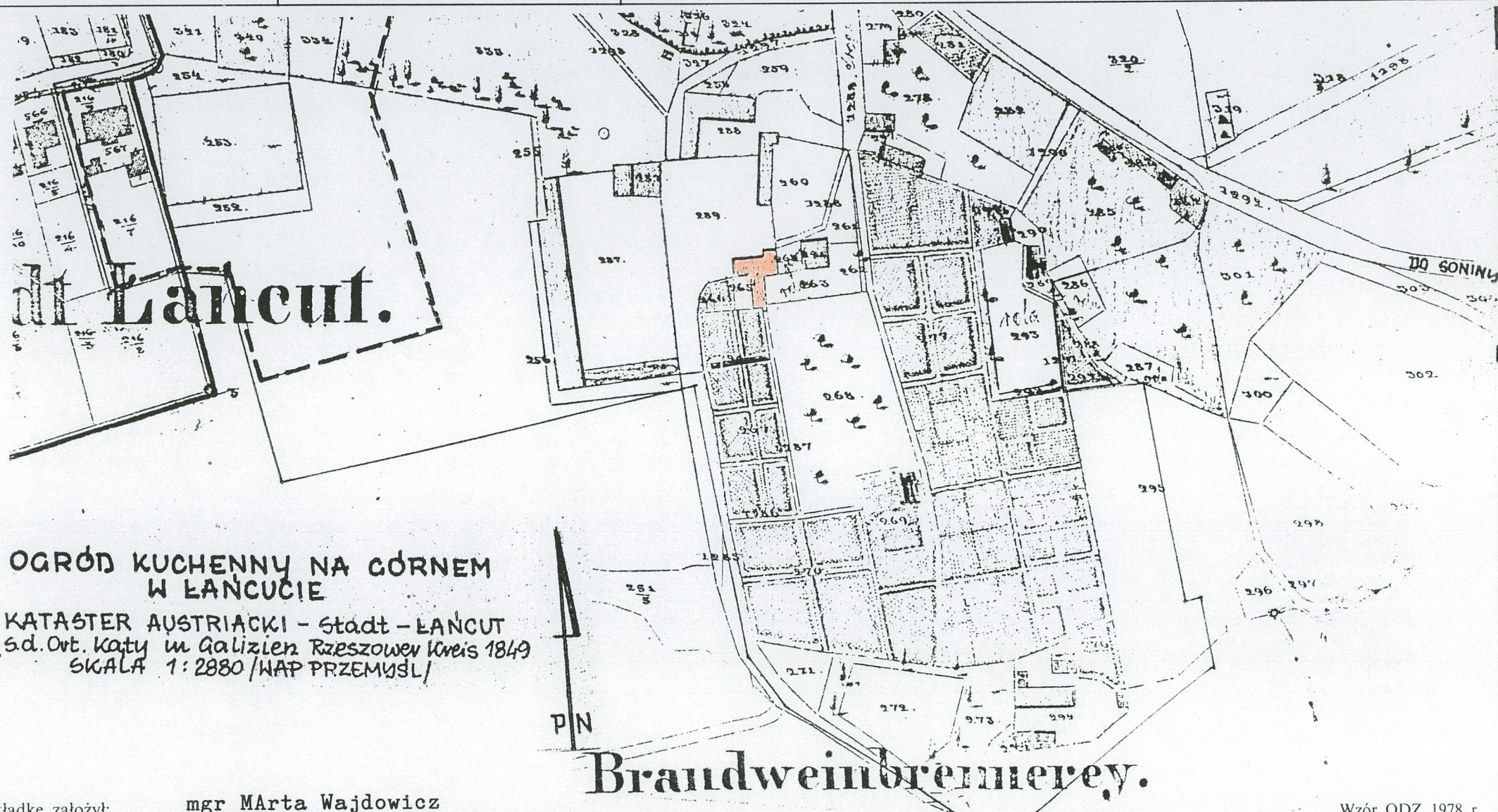
PSOZ Rzeszów

Miejsce przechowywania negatywów:

0 50 100M

Wzór ODZ 1978 r.

1. Miejscowość ŁAŃCUT	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) KANCELARIA Z MIESZKANIEM ADMINISTRATORA	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) KSEROKOPIA PLANU KATASTRALNEGO Z 1849 R.
---------------------------------	--	---

Wkładkę założył: mgr Marta Wajdowicz

(imię, nazwisko, data)

PSOZ Rzeszów

Miejsce przechowywania negatywów:

Wzór ODZ 1978 r.